

Każdy pacjent jest dla nas cenny

O leczeniu onkologicznym w dobie pandemii mówi **dr hab. n. med. Lubomir Bodnar**, prof. UPH, MBA, onkolog, dyrektor Siedleckiego Centrum Onkologii.

Czy kolejne fale pandemii wpłynęły na późne zgłaszanie się pacjentów onkologicznych do specjalistów?

Rzeczywiście w skali całego kraju obserwuje się tendencję rozpoznawania chorób onkologicznych w wyższych stopniach zaawansowania. Na pewno korzystanie z dostępnych badań profilaktycznych jest zbyt niskie - to zaledwie 20% w programie raka szyjki macicy, kilkanaście w przypadku raka jelita grubego, niecałe 40% w programie raka piersi. To za mało, by były one w pełni skuteczne, czyli pozwalały na rozpoznanie nowotworu we wczesnym jego stadium. Aby tak się stało, konieczne jest osiągnięcie pułapu 70%. Pandemia wpłynęła na te liczby, bo pacjenci unikają skupisk ludzi.

Pandemia ma wiele aspektów, zarówno w obszarze diagnostycznym, jak i prowadzenia terapii. Na pewno chorym trudniej dotrzeć do lekarzy. To wynika często z obaw pacjentów, którzy mając niezbyt jednoznaczne objawy, nie chcą się narażać na zachorowanie i odkładają wizytę u specjalisty. Dlatego zdarza się, że do nas trafiają zbyt późno. My pracujemy na 100%, prawie cały nasz personel poddał się szczepieniu przeciw Covid, bo z powodów zdrowotnych nie zrobili tego jedynie jednostki. Leczenie, mimo pandemii, prowadzone jest w sposób stały, jedynie czasem z powodu zachorowania pacjenta na Covid odraczamy leczenie onkologiczne, ale to krótkie okresy.

Jak zmienić to podejście?

Robimy, co możemy, korzystamy ze wsparcia mediów, by pokazać rzeczywisty obraz obecnej sytuacji. Organizujemy dni otwarte, prowadzimy programy profilaktyczne, by każdy, kto ma wątpliwości, odnotowuje u siebie niepokojące objawy, czuje się zagrożony chorobą nowotworową, mógł je skonsultować ze specjalistami. Badania przesiewowe w Polsce są dobrowolne, dlatego jedyna droga, jaką można dotrzeć do pacjentów, to nieustanna

edukacja. Mam nadzieję, że po każdej akcji informacyjnej, wywiadzie, ktoś zdecyduje się na udział w nich.

Zachęcam do wykonywania badań profilaktycznych, do odwiedzania naszego centrum, gdzie służymy fachową wiedzą i wsparciem. Siedleckie Centrum Onkologii oferuje wszystkie dostępne metody badań przesiewowych w kierunku raka piersi, szyjki macicy, jelita grubego. Oferujemy naszym pacjentom możliwość diagnostyki i leczenia, szczególnie tych nowotworów, które mogą być wykryte wcześniej, na etapie przednowotworowym, a także bardzo wczesnego nowotworu. Dzięki temu chorzy mają szansę na całkowite wyleczenie oraz uniknięcie konsekwencji choroby onkologicznej. Informacje są dostępne na naszej stronie, można też do nas zadzwonić. Terminy są bardzo krótkie, praktycznie z dnia na dzień można się zapisać.

Które nowotwory są najczęściej diagnozowane?

Te same, co w skali kraju: wśród kobiet dominuje rak piersi, wśród mężczyzn rak prostaty, ale też rak jelita grubego, płuca, żołądka. Są również inne, jednak pacjentów z tymi rozpoznaniem mamy najwięcej. Najmłodszy nasi pacjenci mają po 22 lata.

Może bliższa współpraca onkologów z lekarzami rodzinnymi przyniosłaby większy odsetek wczesnych diagnoz?

Mamy nawiązaną współpracę z przychodniami podstawowej opieki zdrowotnej w regionie. Dla nas lekarze rodzinni są bardzo ważnym ogniwem. Bo jeżeli pacjent coś podejrzewa, usłyszy o czymś w mediach, a do tego zostanie ponaglony przez lekarza rodzinnego, zachęcany do wykonania badań, to jest dodatkowe wzmocnienie. Dobrowolność programów profilaktycznych, niestety, przekłada się na ich małą skuteczność. A one są tak skonstruowane, by trafiały do osób, które są najbardziej

narażone na dany typ nowotworu w danym przedziale wiekowym.

Badania profilaktyczne to świetne rozwiązanie, jednak są prowadzone nie dla wszystkich typów nowotworów.

Grup nowotworów złośliwych jest kilkadziesiąt. Niestety, dla wielu nowotworów nie opracowano na świecie efektywnych metod skryningu. Jak na razie dysponujemy zaledwie kilkoma skutecznymi metodami badań przesiewowych... Jednak nawet w przypadku tych kilku, dla których skryning istnieje, powinniśmy skutecznie obniżyć śmiertelność. A tak się nie dzieje, bo pacjenci nie przychodzą na badania...

Często ryzyko zachorowania na nowotwór zwiększa obciążenie genetyczne. Jak się postępuje w takiej sytuacji?

Te osoby powinny trafić na konsultację genetyczną i być poddawane innym badaniom przesiewowym. Np. u kobiety z ryzykiem zachorowania na nowotwór piersi jest wówczas wykonywany rezonans zamiast standardowej mammografii.

Jak jest z dostępnością nowoczesnych terapii w Siedleckim Centrum Onkologii? Gdzie pacjent może szukać informacji o nich?

Siedleckie Centrum Onkologii prowadzi niemal wszystkie nowoczesne terapie w ramach programów lekowych oferowanych przez NFZ. Dodatkowo utworzyliśmy Biuro Badań Klinicznych i pozyskujemy terapie eksperymentalne w ramach badań klinicznych. Informację o prowadzonych nowatorskich projektach są dostępne na naszej stronie internetowej w zakładce „badania kliniczne”. Przewidujemy prowadzenie 30 badań jednoczasowo.

Nowotwór kojarzy się ze śmiercią, bólem, a przecież nowoczesne terapie pozwalają, jeśli nie na całkowite wyleczenie, to na przedłużenie życia i poprawienie jego komfortu?

Programy profilaktyczne Siedleckiego Centrum Onkologii

- w kierunku raka piersi (mammografia co dwa lata dla kobiet 50-70 lat)
- w kierunku raka szyjki macicy (25-60 lat)
- w kierunku raka jelita grubego (po 50 r.ż.)

Dobrowolność programów profilaktycznych, niestety, przekłada się na ich małą skuteczność. A one są tak skonstruowane, by trafiały do osób, które są najbardziej narażone na dany typ nowotworu w danym przedziale wiekowym.

Każda osoba, która do nas trafia, jest dla nas cenna. W zależności od stopnia zaawansowania choroby pacjenci mają szansę na wyleczenie lub wydłużenie życia. My robimy wszystko, by ich ratować, poprawić jakość życia. Oferujemy nie tylko diagnostykę i leczenie, ale także wsparcie psychologiczne, dietetyczne oraz rehabilitację. Staramy się, by cały proces leczenia był łatwy, jak najmniej obciążający w tym trudnym dla pacjenta czasie. M.in. z myślą o kobietach, dla których amputacja piersi to duże przeżycie, od jesieni 2021 r. przeprowadzamy rekonstrukcję piersi. Bo naszym celem jest nie tylko leczenie, ale także pomoc w samoakceptacji.

Od lat lekarze - i nie tylko oni - powtarzają, jak ważny jest zdrowy styl życia...

Bardzo mocno trzeba akcentować aspekty związane z naszym stylem życia, naszą formą i tym, co zwykle robimy. Pewne zachowania, które na co dzień nie wydają się ryzykowne, typu palenie papierosów, nadużywanie alkoholu, mogą być dość groźne. Każdy moment jest dobry na porzucenie złych nawyków, zwłaszcza palenia papierosów, które jest najważniejszym czynnikiem rakotwórczym, kancerogennym, a do tego stanowi dobrowolne działanie pacjenta.

Kolejny ważny aspekt to zdrowe, racjonalne odżywianie, czyli unikanie przejadania się, fast foodów. Tego typu podejście również może zmniejszyć ryzyko zachorowania na nowotwory. Podobnie jak zwiększenie aktywności fizycznej, którą możemy realizować w wielu wymiarach i na wiele sposobów, także zimą. Zalecana norma wynosi 150 minut ćwiczeń tygodniowo i uważam, że jest to wykonalne. Wiąże się z tym kolejny czynnik prozdrowotny, czyli utrzymywanie prawidłowej wagi ciała, ponieważ osoby z nadwagą, otyłością mają zwiększone ryzyko zachorowania na choroby nowotworowe.

Dziękuję za rozmowę.